

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Gulczyńska

Sędziowie: SA Jan Futro (spr.), SA Hanna Małaniuk

po rozpoznaniu dnia 18 czerwca 2014 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku B. W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R.

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażalenia obowiązanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 22 kwietnia 2014 r.

sygn. akt XIII Co 22/14

1. zmienia zaskarżone postanowienie i wniosek oddala;
2. oddala wniosek obowiązanego o zasądzenie od uprawnionej kosztów postępowania zażaleniowego.

Hanna Małaniuk Małgorzata Gulczyńska Jan Futro

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy udzielił zabezpieczenia roszczenia uprawnionego B. W. poprzez zakazanie obowiązanemu (...) spółce z o.o. w R. demontowania jakichkolwiek urządzeń znajdujących się na działce nr (...) położonej w R. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Lesznie XIV Wydział Zamiejscowy Ksiąg Wieczystych z siedzibą w R. prowadzi księgę wieczystą POI (...), trwale związanych z gruntem, niszczenia tego rodzaju urządzeń lub demontowania albo niszczenia innych części składowych gruntu do czasu prawomocnego zakończenia sprawy o wydanie nieruchomości oraz wyznaczył uprawnionej B. W. termin dwóch tygodni do wytoczenia powództwa przeciwko (...) spółce z o.o. z siedziba w R. o wydanie części nieruchomości pod rygorem upadku zabezpieczenia.

W uzasadnieniu wskazał, że uprawniona jest właścicielką opisanej wyżej nieruchomości. Stała się właścicielem tej działki na podstawie dziedziczenia, co wynika z dołączonego do wniosku odpisu księgi wieczystej nieruchomości. Na mocy umów dzierżawy z dnia 1.03.2003 r. i 1.03.2012 r. wydzierżawiała obowiązanemu część nieruchomości. Ostatnia z tych umów została zawarta na czas oznaczony do dnia 28 lutego 2014 r. Niezależnie od tego uprawniona wypowiedziała umowę dzierżawy, albowiem spółka z o.o. (...) wbrew ciążącemu obowiązkowi wynikającemu z umowy dzierżawy nie ubezpieczyła dzierżawionej nieruchomości a między stronami trwał spór co do skuteczności wypowiedzenia zakończony nieprawomocnie oddaleniem powództwa Spółki (...). Skoro upłynął czas, na jaki została zawarta umowa dzierżawy, obowiązanemu posiada część działki bez tytułu prawnego. Mimo wezwania nie wydał uprawnionej jej nieruchomości. Na działce tej znajduje się plac przeznaczony do składowania drewna utwardzony betonowymi płytami, które zdaniem uprawnionej zostały ułożone przez poprzedników prawnych B. W. jeszcze w

okresie przedwojennym. Pracownicy spółki w dniu 19 lutego 2014 r. dokonali zerwania około 300 płyt betonowych, co doprowadziło do dewastacji nieruchomości.

Zdaniem Sądu uprawniona uprawdopodobniła roszczenie o wydanie nieruchomości, z którym zamierza wystąpić przeciwko obowiązanemu i wykazała interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia.

Na postanowienie to zażalenie wniósł obowiązany zarzucając mu naruszenie art. 730¹ § 2 k.p.c. poprzez uznanie, że istnieje interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia gdyż brak zabezpieczenia uniemożliwi uprawnionemu odzyskanie nieruchomości w stanie niepogorszonym.

W konsekwencji wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia Sądu I instancji i oddalenie wniosku względnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenie od uprawnionej na rzecz obowiązanego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego w ramach rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

W toku postępowania zażaleniowego obowiązany stwierdził, że doszło do wydania spornej nieruchomości, na dowód czego przedłożył protokół wydania uprawnionej nieruchomości w dniu 28 maja 2014 r..

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie ostatecznie okazało się zasadne.

Zgodnie z treścią art. 730¹ § 2 k.p.c. interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

Pomimo zdefiniowania przez ustawodawcę powyższego wyrażenia nie sposób nie dostrzec faktu, iż samo pojęcie interesu prawnego wywołuje liczne wątpliwości interpretacyjne. Najczęściej interes ten określa się, jako obiektywną w świetle obowiązujących przepisów, czyli wywołaną rzeczywistością koniecznością ochrony określonej sfery prawnej, potrzebę uzyskania orzeczenia sądowego odpowiedniej treści. W związku z tym, iż celem zabezpieczenia jest udzielenie tymczasowej ochrony prawnej podmiotom potrzebującym, interes prawny istnieje w przypadku, gdy zachodzi potrzeba zapewnienia uprawnionemu „należytej ochrony prawnej”, zanim uzyska on ochronę definitywną (ostateczną), czyli zanim zostanie osiągnięty cel postępowania w sprawie, w związku z którym następuje udzielenie zabezpieczenia. Z kolei „należyta ochrona prawna” polega na usunięciu naruszenia albo zagrożenia naruszenia praw uprawnionego.

Mając powyższe na względzie trudno zgodzić się z obowiązanym, że uprawniona w chwili składania wniosku (i orzekania przez Sąd I instancji) nie miała interesu w udzieleniu jej zabezpieczenia roszczenia o wydanie nieruchomości.

Jak jednak już wyżej wskazano, w dniu 28 maja 2014 r. doszło do wydania uprawnionej niemal całej nieruchomości wraz z istniejącymi na jej terenie budynkami i urządzeniami.

Okoliczność, że toczy się spór o część nieruchomości o pow. ok. 60 m.² nie uzasadnia już udzielenia zabezpieczenia.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 1 postanowienia.

Za nieuzasadnione uznał Sąd Apelacyjny domaganie się od obowiązanego zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona, która przegrała sprawę cywilną ma obowiązek zwrotu przeciwnikowi kosztów obrony, tj. tych, które są niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (por. §§ 2 i 3 art. 98).

Dla oceny, czy strona przegrała sprawę, obojętne jest, czy ponosi ona winę za prowadzenie procesu. Sam fakt, że sprawę przegrała, choćby nawet tylko formalnie, kwalifikuje ją jako stronę przegrywającą, obowiązującą do zwrotu kosztów przeciwnikowi.

Jednakże zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie przyjmuje się, że fakt zaspokojenia w toku procesu należności poszukiwanej pozwem wykazuje, że powód procesu nie przegrał. W razie ustalenia, że należność ta przysługiwała powodowi od pozwanego w chwili zawisłości sporu oraz w razie ustalenia, że wytoczenie procesu było niezbędne do celowego dochodzenia tej należności, zaspokojenie jej w toku procesu przez stronę pozwaną nie pozwala na ustalenie, że strona powodowa przegrała sprawę.

Stosując powyższe odpowiednio w niniejszym postępowaniu stwierdzić należy, że dopiero wydanie nieruchomości spowodowało, iż uprawniona utraciła interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Nie można zatem traktować jej jako strony, która przegrała sprawę.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny orzekł jak w punkcie 2 postanowienia.

Hanna Małaniuk Małgorzata Gulczyńska Jan Futro